

finde en Afstemning baseret paa en Folkeafstemning retfærdig i et Tilfælde som dette? Hvad kan der stemmes om? Der kan blive lagt et Lovforslag frem for Vælgerne, og de kan blive spurgt: Stemmer I for det Forslag, eller stemmer I ikke for det? Hvem vil altsaa komme paa det ærede Medlems Side? Der vil for det første komme alle dem, der ikke vil have et Forsvar, men dernæst ogsaa alle dem, som gerne vil have et Forsvar, men maaske et meget kostbarere Forsvar end dette, bare ikke dette Forsvar. Mener det ærede Medlem nu virkelig, at han med god Samvittighed kunde regne Summen af alle disse Stemmer sammen og komme tilbage til Rigsdagen og sige: Nu er altsaa denne Sag faldet?

P. Munch: Det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard oplæste den Gengivelse af hans Udtalelser, som jeg ved en tidligere Lejlighed har fremsat her i Tinget, og som han ikke har modsagt. Jeg henviste til den samme Udtalelse her i Dag, en Udtalelse, i hvilken det ærede Medlem gav et Tilsagn overfor mig og overfor de Vælgere, vi var forsamlet med, om at medvirke til Gennemførelsen af en Folkeafstemning. Han sagde, at han tilføjede „under visse Betingelser“, Betingelser med Hensyn til, at alle Partiernes Forslag skulde komme ud til en Afstemning. Jeg har tidligere under disse Forhandlinger erklæret, at vi er ganske villige til at forhandle med de andre politiske Partier om, under hvilken Form en Folkeafstemning skulde finde Sted, og vi kan meget vel tænke os en saadan Form for en Folkeafstemning. Hvis det er Bekymringer for, at dette ikke skulde kunne gøres, der afholder det ærede Medlem fra at stemme for Ændringsforslaget i Dag, saa vil jeg spørge det ærede Medlem, hvorfor han da ikke i Gaar ydede sin Medvirkning til Gennemførelsen af saadanne Vilkaar, at en Folkeafstemning vilde blive til Virkelighed, ved at stemme for den Dagsorden, som begærede dette.

Det ærede Medlem sagde, at det, han havde haabet, var, at denne Sag skulde ligesom drages ud af Partistriden og bygges paa et fastere Grundlag gennem en Folke-

afstemning. Men det, vi tilsigter, er netop dette, at der skal blive en saadan Afgørelse, at der ikke kan staa Strid om Folkets Flertals Tilslutning dertil, og ærede Medlemmer kan være sikre paa, at blev en Afgørelse truffet paa dette Grundlag, da vilde den staa langt fastere end den Afgørelse, der maaske nu med et Par Stemmers Flertal ved Trusler om Ministerkrise og andet trumfes igennem om nogle hele eller halve Timer.

Det ærede Medlem sagde om Folkeafstemningen, at han i Almindelighed om den mente, at den vilde nedsætte Rigsdagens Anseelse. Jeg tror, det vilde højne Rigsdagens Anseelse, om der i de Tilfælde, hvor der var Tvivl om, hvorvidt Vælgerstemningen ogsaa fik sit Udtryk ved en Partiafstemning her i Salen, var Lejlighed til at appellere til Vælgerne; og jeg føler mig i hvert Tilfælde overbevist om, at det ærede Medlem vil ikke bidrage til at højne Rigsdagens Anseelse ved først at give Tilsagn overfor Vælgerbefolkningen og derefter med passende Behændighed at sno sig fra sine Ord, naar han skal staa ved dem.

Det ærede Medlem Hr. Fraenkel spurgte mig, om jeg vilde mene det rigtige, at de Stemmer, der ud fra forskellige Bevæggrunde blev afgivet mod et Lovforslag, blev afgørende for Forslagets Skæbne. Ja, det mener jeg er rigtigt ved en Folkeafstemning lige saa vel som her i Salen. Men en saadan Afgørelse udelukker ikke en senere Beslutning. Den betyder Sagens Udsættelse, den er en Opfordring fra Vælgerne til deres Repræsentanter om at lægge Sagen over paa et nyt Grundlag, saa der kan blive Mulighed for, at den kan vinde et Vælgerflertal. For mit Vedkommende understreger jeg, hvad jeg har sagt før, at det kommer ikke an paa Formen. Det kommer os ikke an paa, om det bliver en Folkeafstemning i den bestemte Form, som vi har foreslaaet; men det drejer sig om her, at der til syvende og sidst kan komme en Vælgerafgørelse, og det er ganske givet, at dette, at der kun findes en Lov om en ganske bestemt Form: ja eller nej, forhindrer ikke, at vi kan vedtage, at der skal være Folkeafstemning under en anden Form; thi